

Muntlig innspill fra SRHR-nettverket og Nettverket mot skadelige skikker i anledning innspillsmøte med utviklingsminister Tvinneim 17. januar 2022

Tusen takk for invitasjon til dette innspillsmøte. Vi er glade for prioriteringene og løftene gitt til SRHR i regjeringsplattformen, og er spent på å høre mer om hvordan regjeringen tenker å operasjonalisere disse løftene fremover.

SRHR-nettverket består av norske organisasjoner og enkeltmedlemmer, som deltar i kraft av sin faglige stilling eller personlige kunnskap om globale utfordringer knyttet til seksuell og reprodutiv helse og rettigheter. Nettverket har eksistert i mange år, og samarbeider om å gi innspill og faglige råd, og utveksler kunnskap og erfaringer om SRHR, slik som i anledning budsjetter, fagmøter, kvinnekommisjonen og befolkningskommisjonen. Medlemmer av nettverket er Amnesty International Norge, Care, Changemaker, FOKUS, FRI- Foreningen for kjønns- og seksualitetsmangfold, Internasjonal helse- og sosialgruppe (IHSG), KFUK-KFUM Global, Kirkens Nødhjelp, Kvinnefronten, Norske kvinners sanitetsforening (NKS), Plan Norge, Plan URO, Redd Barna, Studentene og akademikernes internasjonale hjelpefond (SAIH), Sex og Politikk og Seksualpolitisk nettverk for ungdom (SNU) – mange representert her i dag.

Nettverket mot skadelige skikker består av organisasjoner som aktivt jobber mot skadelige skikker som barneekteskap og kjønnslemlestelser - disse inkluderer Plan, Redd Barna, CARE, FOKUS, Strømmestiftelsen, Kirkens Nødhjelp, samt individuelle eksperter og forskere på barneekteskap og FGM. Selv om disse organisasjonene har samarbeidet lenge, ble nettverket formalisert i 2019 når vi jobbet hånd i hånd med UD og Norad for å utvikle Strategien mot skadelige skikker. Som hovedmål har nettverket å dele kunnskap og forskning, koordinere aktiviteter og koble oss tettere på det internasjonale arbeide mot skadelige skikker. Nettverket har et særskilt fokus på å lære om og bidra til 'what works' for å eliminere skadelige skikker globalt. Vi ser på oss selv som en viktig samarbeidspartner til både Norad og Utenriksdepartementet. Gjennom våre organisasjoners erfaringer i ulike land og regioner, samt våre globale partnere (slik som Girls Not Brides), har nettverket en bred oversikt og kunnskap om både problemstillingene og tiltakene for å jobbe mot skadelige skikker.

At *alle* får oppfylt sine seksuelle rettigheter er helt essensielt for å nå bærekraftsmål 3 helse og 5 likestilling - ellers når vi ikke 2030-agendaen. Vi er opptatt av at SRHR må forstås i et livsløpsperspektiv, mennesker har behov for ulike seksuelle og reprodutive helsetjenester gjennom livet – men vi mener at ungdom, og særlig tenåringsjenter bør prioriteres og involveres. tenåringer har særskilte fysiske og psykiske behov, og faller ofte mellom tiltak som er rettet mot barn og voksne. Ingen skal utelates, og arbeidet med SRHR må skje i et interseksjonelt perspektiv, som deriblant ivaretar behovene til unge med funksjonsnedsettelse.

Vi er glade for at norske myndigheter løftet prioriteringen av arbeid mot skadelige skikker gjennom en egen strategi, og at de anerkjenner sammenhengen mellom bærekraftsmålet 5.3, SRHR og den bredere likstillingsinnsatsen. Både forebyggende tiltak og håndtering av barneekteskap og kjønnslemlestelse er del av den overordnede SRHR-agendaen. Vi takker derfor for at begge nettverkene er blitt invitert til innspillsmøte i dag og håper regjeringen vil se disse innsatsene i sammenheng.

Vi trenger en koordinert og styrket innsats av arbeidet innenfor SRHR, skadelige skikker og seksuell og kjønnsbasert vold i Norges humanitære arbeid – i krig, krise og naturkatastrofer – og i responsen på koronapandemien. Klimaendringer har også store konsekvenser for SRHR, og tema for FNs kvinnekommisjon er nettopp et kjønnsperspektiv på klima og klimaendringer. Forskning og erfaring viser at forekomsten av vold mot jenter og kvinner, seksuell og kjønnsbasert vold, og skadelige skikker øker drastisk under humanitære kriser. Samtidig reduseres og nedprioriteres tilgangen til seksuelle og reproduktive helsetjenester i slike settinger, inklusiv forebygging og respons på kjønnsbasert vold, som barneekteskap og kjønnslemlestelse. Det er essensielt at regjeringens prioriteringer på SRHR og skadelige skikker også prioriteres i den humanitære innsatsen. Vi håper at regjeringen vil se innsatsene innenfor disse områdene i sammenheng på tvers av finansiering til humanitær- og langsiktig utviklingsbistand. Norges rolle i Sikkerhetsrådet er for eksempel en anledning for å fremme SRHR.

Hvordan kan satsingen på SRHR spisses og profileres?

1. I regjeringsplattformen skriver regjeringen at de i sin utenriks- og utviklingspolitikk vil: “forsterke norsk innsats, etablere nye allianser og øke støtten til familieplanlegging, prevensjon og trygge aborter”, “bekjempe forfølgelse og diskriminering av mennesker basert på seksuell legning” og “støtte opp om internasjonale tiltak for å bekjempe kjønnsbasert vold” - vi ønsker disse prioriteringene velkommen, men mener det videre er rimelig med en **solid økning i bevilgningene til SRHR, på tvers av humanitær- og langsiktig utviklingsbistand og særlig til sivilsamfunnsorganisasjoner**, dersom regjeringen skal levere på disse løftene. Norge må bidra til at sivilsamfunnet og lokalt forankrede grasrotorganisasjoner, fortsatt kan opprettholde sine tilbud og sin rolle i kjølvannet av pandemien. For å implementere de rettighetene som det ofte er motstand mot så kreves kontinuerlig kapasitetsbygging av offentlige og frivillige helse og rettighetsaktører. Det har vært snakk om en ny utlysning til SRHR, og i forlengelse av dette ber vi utviklingsministeren gi en oppdatering på status av denne.
2. Vi mener regjeringen også bør ha en helhetlig tilnærming til SRHR og anerkjenne hvordan de ulike aspektene ved SRHR innvirker med hverandre, slik som at tilgang til prevensjonsmidler er viktig for å hindre seksuelt overførbare infeksjoner, uønskede graviditeter og utrygge aborter, og at seksualitetsundervisning gir viktig kunnskap og

informasjon som kan hindre vold og skadelige skikker. Svangerskapsrelaterte helsetjenester er også viktig å prioritere. Styrking av helsesystemer er helt essensielt for å oppnå dette.

Under pandemien har tilgang til seksuelle og reproduktive helsetjenester blitt svekket. Vi ser eksempler på at tilgang prevensjonsmidler ikke har blitt prioritert på lands innkjøpslistene for essensielle medisiner, og mange land har benyttet anledningen til å føre en mer konservativ SRHR-politikk. Dette kommer på toppen av skadene etter USAs innføring av Global Gag Rule. Vi mener Norge har anledning internasjonalt til å **prioritere særlig kontroversielle seksuelle rettighetene, slik som abort, seksualitetsundervisning, og kjønn- og seksualitetsmangfold**. Vi hører gjerne hva som ligger i planene deres?

3. Vi er spente på regjeringens nye Handlingsplan for kvinners rettigheter og likestilling i utenriks- og utviklingspolitikken, og vi håper at handlingsplanen vil legge et livsløpsperspektiv til grunn for likestillingsarbeid fremover hvor **SRHR og arbeidet med forebygging av skadelige skikker vil videreføres som prioriterte områder for å oppnå likestilling**. Vi håper og at det i større grad vil være mulig å følge resultatene av denne innsatsen på tvers av sektorer og at man tilnærmer seg dette arbeidet ved å se sammenhengen mellom humanitært og langsiktig utviklings samarbeid. Vi håper også at nye midler vil følge implementeringen av handlingsplanen.
4. Allianser bør bygges med både samarbeidsland i Norden og det globale sør, **men også danne strategiske partnerskap med land som vi ikke til vanlig samarbeider om SRHR med**. Det er viktig at Norge får flere spillere på laget.

Norges deltakelse og synlighet i internasjonale initiativ er også viktig for alliansebygging, slik som Generation Equality Forum som fant sted i 2021. Under GEF ble Norge en Commitment Maker til Action Coalition på Bodily Autonomy og SRHR, samt styremedlem i Compact for Women, Peace and Security and Humanitarian Action. Disse er viktige verktøy for å fremme kvinner og jenters SRHR og vi hører gjerne fra utviklingsministeren hva som er status i dette samarbeidet.

Vi takker for muligheten for å komme med innspill!